

Norsk klimapolitikk etter klimatoppmøtet (COP29) – utfordringer fra Den norske kirke

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, 26. februar 2025

I valgåret 2025 utfordrer vi politiske partier til fornyet engasjement og kamp for klimarettferdighet, og løfte fram perspektivene til de som rammes hardest av klimakrisen.

Vi som har det største historiske ansvaret for utslippene som har skapt krisen, må også ta størst ansvar for å bidra til løsningene. Klimakrisen preges av grunnleggende urettferdighet:

- Land i det globale sør opplever enorme konsekvenser av klimakrisen, en krise de ikke selv har forårsaket. Klimaendringene medfører store tap og skade (*loss and damage*) som krever internasjonal solidaritet.
- Urfolk og andre minoriteter rammes også hardt av klimaendringene. Deres levesett trues. Urfolk har verdifull kunnskap om alternative samspill med jorda. Det samiske begrepet «Sivdnidit» understreker sammenhengen mellom Gud og skaperverket, hvor vi møter Gud i natur. Urfolks interesser blir stadig tilsidesatt for storsamfunnets krav om ressurser.

Den norske kirke ser engasjementet for skaperverket og klimarettferdighet i sammenheng med det dobbelte kjærlighetsbudet som handler om å elske Gud og vår neste. «Vår neste» lever både i andre deler av verden og i generasjonene som kommer etter oss. Vi er satt til å forvalte skaperverket *til beste* for medmennesker under andre himmelstrøk, dem som kommer etter oss og andre skapninger enn oss selv.

Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet er inkorporert i flere folkerettslige avtaler som Norge er tilsluttet. Det betyr at prinsippet også må videreføres i norsk rett. Føre-var-prinsippet har videre en rettslig betydning ved lovtolkning, ved saksbehandling og i forvaltningens skjønnsutøvelse. Føre-var-prinsippet er innført nettopp for å motvirke at alvorlig eller irreversibel skade skal påføres naturen og dermed skade naturmangfoldet.

Også Bibelens skapelsesberetninger gir grunnlag for et føre-var-prinsipp for oss som forvaltere. Vi er satt til å forvalte naturen til beste for naturen selv og på en slik måte at livsgrunlaget for kommende generasjoner ivaretas. Føre-var-prinsippet krever kunnskapsinnhenting og grundige konsekvensutredninger, og at naturens stemme blir hørt. Som menneskehet skal vi ikke «ta sjanser» på naturens vegne.

Norges rolle i kampen for klimarettferdighet

Norge har som olje- og gassnasjon et betydelig historisk ansvar. I forhold til mange andre land har vi også stor kapasitet til å bidra til løsninger, med sterk økonomi og høy grad av velstand. Som en aktiv bidragsyter i FN og internasjonale fora som klimatoppmøter og Havpanelet, har Norge mulighet til å oppnå en betydelig signaleffekt ved å gjennomføre kraftfulle klimatiltak. Manglende samsvar mellom Norges ord og handling i arbeidet med både utslippskutt, vern av

havet osv., fører til at Norge mister troverdighet. I de oppdaterte klimahandlingsplanene (NDCs) må det settes ansvarlige og realistiske mål i tråd med vitenskapelige råd. Norge må vise vilje og vedta konkrete planer for å nå målene. I dag trengs et omfattende samarbeid for å hindre videre tap av liv og livsgrunnlag. Vi understreker viktigheten av å få på plass effektive systemer der klimafinansiering treffer behovene til de som rammes hardest. Klimarettferdighet innebærer at fattige land, urfolk, minoriteter og andre marginaliserte gruppers grunnleggende rettigheter ivaretas.

Norge bør jobbe for å sikre demokratiske og åpne prosesser knyttet til klimafinansiering og klimatiltak, samt sikre sivilsamfunnets mulighet til deltakelse i FNs systemets beslutningsprosesser. Klimatoppmøtet COP29 synliggjorde at mye gjenstår. Den innrapporterte innsatsen tilsvarer ikke det som klimafaglige råd anser som nødvendig, og bryter derfor med Føre-var-prinsippet. Klima- og naturkrisene er innvevd i og forsterker andre store utfordringer verdenssamfunnet står overfor. Det er helt avgjørende å beskytte en levende Jord. Klimarettferdighet må være det ledende prinsipp, mellom land, mellom nålevende og fremtidige generasjoner og mellom oss mennesker og resten av skaperverket.